

Однак, екологічні проблеми, як і інші глобальні проблеми суспільства не можуть бути вирішеними окремими людьми. У самому понятті „соціальна екологія“ закладена ідея спільної узгодженої діяльності людей по оптимізації стану навколишнього середовища. Тому особлива увага науковців і практиків надається другому напрямку — організації колективної взаємодії школярів із природою. Найбільш продуктивними формами групової та колективної діяльності школярів по вивченню та охороні природи рідного краю спеціалісти вважають рольові ігри, побудовані на сюжетах емоційно-морального змісту, прес-конференції з доступних екологічних проблем, обговорення літератури, телепередач, кінофільмів, організацію колективних свят, суспільно-корисної праці, творчої діяльності.

Нормативний образ ставлення до природи завжди залежить від властивої даній культурі імпліцитної теорії людини і природи. Імпліцитна теорія — така теорія, яка не сформульована, але завжди береться до уваги, така, яка існує в індивідуальній і суспільній свідомості як відповідь на питання, що таке людина, чи є між ними зв'язок, який він сам і яким він має бути.

Таким чином, пріоритети екологічної освіти спрямовані на становлення емоційно-ціннісної сфери взаємовідносин дитини з природою, формування інтересу до екологічних проблем та розвиток естетичного і морально-етичного ставлення до природних об'єктів, які узгоджуються із ставленням загально-пізнавальних та навчальних процесів, сенсорних еталонів та ціннісних орієнтацій.

У дидактичній та методичній літературі розробка проблеми іде у напрямку збагачення природничо-наукових дисциплін екологічним змістом, розширення змістово-процесуальної бази за рахунок міжпредметних зв'язків та інтеграції, пошуку методичного інструментарію, який найбільше відповідає би специфіці екологічної проблематики і віковим особливостям школярів.

К ВОПРОСУ О ПСИХОЭКОЛОГИЧЕСКОМ ВЛИЯНИИ ЭКРАНА НА ПОДРОСТКОВ

*Калайда Е.В., Пивовар Н.М., Герасименко М.А.
Полтавський державний педагогічний університет
імені В.Г. Короленко*

Психологи отмечают реальную угрозу массовой деформации мышления и поведения людей под влиянием экранной продукции [2, 3].

Ряд исследователей усматривают в кинофильмах повышенный гипнотический потенциал [5].

«... Кино становится полем применения манипулятивной эстетики или эстетики суггестивного воздействия в силу возрождения соотносимой с трансформациями массового сознания архаики», — пишет Хренов [7, С.531].

Огромное количество фильмов, телепередач содержат в себе информацию о катастрофах, криминальном поведении, фиксируют внимание зрителя на потребление материального в ущерб духовному. А это пробуждает в человеке негатив [6].

Криминальные интриги, романтизм бандитизма внедряет в созна-

ние и бессознание подростков асоциальный образ жизни. «За посткоммунистические годы телевизор воспитал нового зрителя. И это уже не «гомосоветикус», но «гомокриминалист», варваризированный человек, млеющий от преступной «сказки» в красивой обертке», — пишет А. Горбунов, обозреватель ЛГ [1, С.9].

И.В. Смирнова, профессор, зав. Кафедрой психозекологии РУДН: «Оккупация сознания зрителя происходит 24 часа в сутки. Пример — возрастание новорусских сериалов. Они все без исключения имеют колоссальный криминальный элемент... телевидение играет большую роль стимулятора, пробуждающего негативное в человеке. В первую очередь за счет криминальных сюжетов снижает порог криминальной готовности» [6, С.11].

С экрана подростки с неокрепшей психикой получают набор поведенческих паттернов: вуайеризм (подглядывание); педофелия; исетроидность; агрессию; эксгибиционизм [4].

Негативное влияние оказывают и эротические фильмы: они разрушают культурные сценарии любви, ликвидируют понятие об уходе, ослабевают таинства любви.

Переживание человека у экрана могут быть настолько острыми, что эмоционально опустошают его, и в своей поведенческой жизни, он становится безучастным. Как замечает К. Ефремов, у детской психики, к счастью, есть защитные механизмы, и дети четко разграничивают, чему учат в школе и, что чисто звучит с экрана.

Но нельзя отрицать и положительного влияния телевидения на процесс социализации подростков.

Социальная ответственность за защиту детей от экранного насилия лежит на производителях экранной продукции, родителях и школе.

Реально действовать и снизить риск отклонений в развитии личности под влиянием экрана может только школа.

Задача учителей — умело использовать дидактический потенциал СМИ, научить детей грамотно воспринимать и анализировать произведения экрана, формировать иммунитет к научной безграмотности и учить делать это родителей. Поэтому сверхзадачей образования в условиях развития экранной культуры становится формирование самооценки всех типов культур и воспитание личной ответственности за результат общения с произведениями искусства.

Литература

1. Горбунов А. Катится ком // Литературная газета. — 2004. — 19-25.05. — С. 9.
2. Грикмак Л. Гипноз и телевидение // Прикладная психология. — 2000. — № 1. — С. 5-18.
3. Журин А. Параллельная школа СМИ: искажение картины мира // Народное образование. — 2004. — № 1. — С. 240-247.
4. Медведева И., Шишова Т. Песочница для взрослых // Народное образование. — 2004. — № 1. — С. 188-193.
5. Михалкевич В.И. Кинематографическая онейрология // Мир психологии. — 2000. — № 2. — С. 102-118.
6. Смирнов И.В. Ажитированная депрессия // Литературная газета. — 2004. — № 40. — С. 11.
7. Хренов Н.А. Социальная психология искусства: переходная эпоха. — М.: Альфа-М, 2005. — 624 с.